

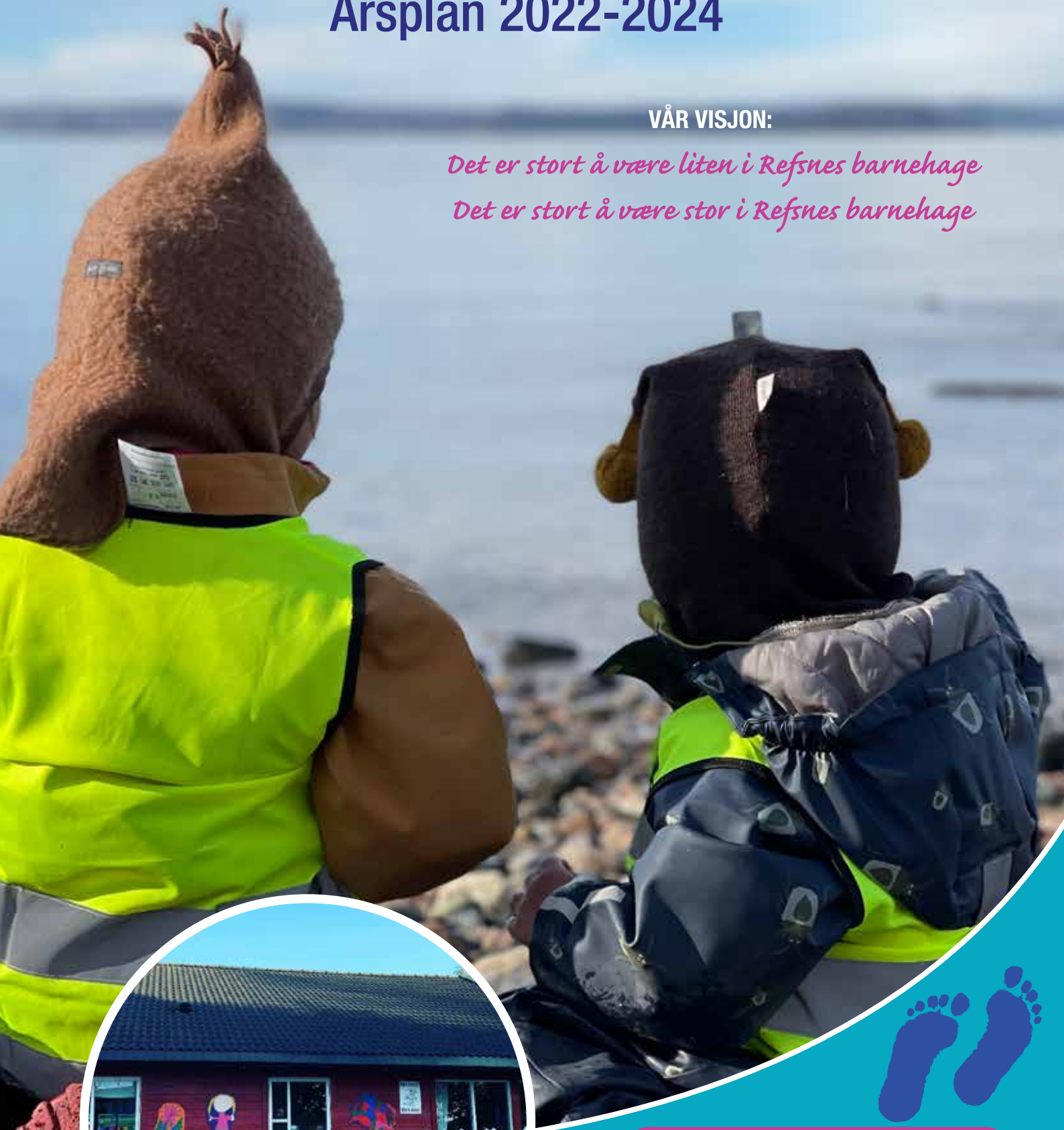
REFSNES BARNEHAGE

Årsplan 2022-2024

VÅR VISJON:

Det er stort å være liten i Refsnes barnehage

Det er stort å være stor i Refsnes barnehage

Åpningstid: 06.45 – 17.00
Adresse: Engfaret 8, 1518 Moss
Telefon: 951 18 459
Daglig leder: Frederik Bjørnstad
E-post: refsnes@refsnesbarnehage.no
Hjemmeside: www.refsnes.barnehage.no

Innhold

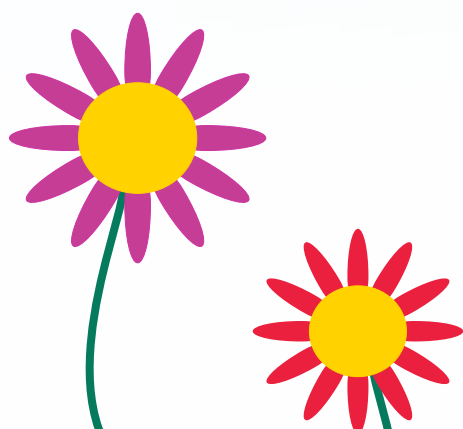
Vår visjon.....	3
Årsplan	4
Aktivt lyttende – tilstedeværende voksne.....	4
Tilknytning, tilvenning og trygghet.....	4
Vi er glade i hverdagen.....	5
Glede og humor.....	5
Finne en venn – være en venn – holde på en venn.....	6
Psykososialt barnehagemiljø.....	6
Lek og danning.....	8
Barns medvirkning og mestring.....	9
Livsmestring og helse.....	10
Læring i formelle og uformelle situasjoner.....	10
Likestilling og likeverd.....	11
Omsorg.....	11
Innhold – fagområdene.....	12
Refsnes barnehage – det betyr kvalitet.....	13
Vårt nærmiljø.....	14
Fysisk miljø – tilgjengelighet – barna kan selv ta regien over rommene.....	14
Vårt nærmiljø.....	14

ARBEIDSMÅTENE I REFSNES BARNEHAGE 15

Pedagogisk dokumentasjon.....	15
Bærekraftig utvikling.....	15
Mat og måltider.....	16
Progresjon.....	16

SATSINGSOMRÅDENE VÅRE 17

Utelek i barnehagen.....	17
Kunst, kultur og kreativitet.....	18
Språkutvikling.....	18
Dans.....	18
Sang og musikk.....	18
Yoga.....	19
Eventyr og barnas fortellinger.....	19
Digital barnehage.....	20
Vurdering.....	20
Overgang barnehage – skole.....	21
Overganger innad i barnehagen.....	21
Tradisjoner.....	21
Samarbeid mellom hjem og barnehage.....	22
Litteratur.....	25

Vår visjon

Det er stort å være liten i Refsnes barnehage

Det er stort å være stor i Refsnes barnehage

Visjonen er et resultat av vårt ønske om **at barna får utvikle seg ut ifra egne forutsetninger.**

At barna skal få gode minner fra den tiden de er i Refsnes barnehage. Vi vil at barna skal huske at de fikk gode venner, at de fikk god tid til å leke, at de voksne var snille og hadde tid til å gjøre morsomme ting. Vi vil at barna skal få en følelse av at de betyr noe og at de lærer å omgås andre og blir en del av et felleskap, på en god måte.

Det er viktig for oss å gi barna mulighet til å gi og ta omsorg.
Vi ser hva barn kan og hva barn gjør.

Velkommen til den gode stemningen.

God stemning gjør mye med trivsel og trygghet i de omgivelsene vi befinner oss i.

Årsplan

Denne årsplanen er skrevet for at foreldre, tilsynsmyndighet, samarbeidspartnere og andre interesserte skal vite hvordan vi jobber og hva vårt pedagogiske ståsted er. Årsplanen bygger på barnehageloven og «Rammeplan for barnehagen».

Den er barnehagens arbeidsredskap i løpet av året som skal sikre at vi jobber i den retningen vi ønsker, slik at barna får et tilpasset og utfordrende barnehageliv i samsvar med lover og regler.

Årsplanen skal beskrive barnehagens verdier og innhold.

Vi samarbeider med en rekke instanser for å sikre at vi alltid gjør det som er til barnas beste:

- Barnehagemyndigheten i Moss
- Barnevernet
- PPT
- PVK

Barna skal være med å bestemme innholdet i året og derfor må detaljerte planer lages etter hvert.

Årsplanen skal være så fleksibel at den gir rom for spontanitet og barns medvirkning.

Årsplanen beskriver vår pedagogiske virksomhet hvor det grunnleggende hensyn er: «barnets beste». Den konkretiserer hvem vi er, hvor vi vil og hva vi står for i Refsnes barnehage. Den er et godt redskap for oss og vi streber hele tiden etter å etterleve det som står i årsplanen. Den er et arbeidsredskap for personalet for å styre vår virksomhet i en bevisst og uttalt retning. Vi bruker den aktivt i vurdering og ny planlegging, til refleksjon på møter og vi bruker den som utgangspunkt når avdelingsplanene lages. Den presenterer Refsnes barnehages verdier og har både et «her og nå» - perspektiv og et framtidsperspektiv.

Hjertelig velkommen til oss!

Aktivt lyttende – tilstedeværende voksne

«En som viser interesse og ikke bare ser barnet, men også hva barnets blikk er rettet mot.»

Det handler om å ha hjerte for det du driver med og fokus på det du ønsker å se.

Vi voksne kan aldri velge bort å lytte til hva barna har å si. Derfor må vi hele tiden observere hva barn foretar seg. Det er først når vi lytter til barnas tanker og handlinger at vi kan skape et meningsfylt miljø som vekker barns lyst og nysgjerrighet til å søke kunnskap hos hverandre.

Vi mener i dag at vi har flere slike møteplasser hvor barn finner hverandre og holder på med noe sammen.

***RAUSHET:** Det å være raus innebærer å være et godt medmenneske. «Ta et skritt tilbake før vi dømmer andre- raushet er å hjelpe andre.»*

Vi vil legge til rette for mange gyldne øyeblikk.

Tilknytning, tilvenning og trygghet

Barns tilknytning til en trygg voksen, er det viktigste fundamentet for barnets utvikling og vekst.

Vi som fagpersoner i barnehagen har et enormt ansvar når det kommer til å knytte oss til barna i barnehagen. Trygge barn er trygge på foresatte og andre omsorgspersoner, de er glade i å utforske, har gode sosiale ferdigheter og preges av optimisme.

Barn som over tid opplever trygge, følelsesmessige bånd til sine omsorgspersoner (foreldre, barnehageansatte osv), vil få et bilde av seg selv som en person som betyr noe, som andre kan bli glad i og bry seg

om. Våre tilknytningserfaringer vil også påvirke vår eventuelle fremtidige foreldrerolle. (Abrahamsen, 2015)

I Refsnes barnehage har vi fokus på å skape gode, trygge tilknytningsrelasjoner til barna, spesielt i oppstartsfasen til barnet. Øyekontakten, konsentrert oppmerksomhet, stabilitet og forutsigbarhet er ekstremt viktig de første årene. Vi bruker plandager, avdelingsmøter og ledermøter til å drøfte utfordringer og pedagogisk arbeid rundt tilknytningstematikken.

På bakgrunn av forskning har vi i Refsnes barnehage åpnet opp for besøk av nye barn og foreldre 3 til 4 mnd før barnehagestart. En time hver uke har de nye kommet på besøk. På denne måten har de vent seg til lyder, lukter, personalet og de andre barna.

Vi er kunnskapsrike ansatte som stadig har ønske om å bli bedre og faglig oppdaterte. Vi er også veldig opptatt av å skape et godt foreldresamarbeid. Det gir foreldre trygghet at de får rikelig med informasjon og at vi inviterer til en åpen dialog. Trygge foreldre gir trygge barn.

Psykolog Hedvig Montgomery sier at for å bli lykkelig, trenger vi å lære trygghet. Det er en del av det vi

kaller tilknytning. Det handler om tilhørighet, emosjonell bekreftelse og god selvfølelse. Den viktigste jobben vi har er å trøste barn. Det må være et fangder. Livsglede kommer av tryggheten som ligger i relasjonen.

Vi er glade i hverdagen

Hvorfor er hverdagen viktig? Vi må ta oss tid til å være i øyeblikket – slik barn gjerne gjør. Livet består for det meste av hverdager, og vi skal ta vare på magien i det vanlige.

Glede og humor

Humor og glede er i slekt med det kreative – derfor er det viktig for kvalitetsarbeidet i Refsnes barnehage. Latter, som er humorens produkt, befri oss fra stress og tristhet og renser sinnet for irritasjon. Vi trekkes gjerne dit hvor det er latter og morsomt.

HVA ER GLEDE: «Si hei, det er å være snill», «Når man hjelper eller koser eller synger for hverandre», «Glede er å nusse», «Jeg gleder meg til å lære å kjøre bil når jeg blir stor».

Finne en venn – være en venn – holde på en venn

Forskere er også enige om at venns­kaps­relas­joner har en stor betydning for både barnets generelle trivsel, utvikling og for opplevelsen av å ha det bra i barnehagen. Barn danner vennskap så fort de kommer i en gruppe med andre jevnaldrende og barn allerede i 2 - årsalderen inngår venns­kaps­relas­joner (Anne Greve). Gode språkferdigheter og evne til å regu­lere følelser er også viktig for vennskap. Opplevelsen av et felles «vi» er en byggestein i oppbyggingen av venns­kaps­relas­joner. Noen ganger er det bare slik at

små barns vennskap gir seg utrykk i bare å springe og le sammen. Derfor er det

viktig å legge til rette for situasjoner der slike opplevelser kan oppstå i barnehagen og hjemmet. Foreldre kan spørre barnet sitt om hva de har gjort for en venn i dag? Det er betydningsfullt når foreldre bryr seg om andres barn og inkluderer dem i egen hverdag. På den måten kan man bidra til å skape vennskap. Det kan gjøres ved å hilse på de andre barna, slå av en prat, snakke positivt om de andre barna hjemmet og invitere med hjem.

Det er viktig at vi respekterer og støtter alle ulike former for venns­kaps­relas­joner som finnes mellom barn. Barns vennskap er ofte mer komplekse enn hva man tror.

Dessuten er det forskning som viser at venns­kaps­relas­joner fremmer læring. Barn som har venner, er trygge og trygge barn lærer best.

Barn svarer selv at de mest populære barna er de som er flinke til å dele, trøste og hjelpe andre. Vi skal derfor lære barn å vise at de bryr seg om andre- spørre andre om hvordan de har det og prøve å trøste hvis de har opplevd noe leit. Vi skal også lære barn å si hei og gi ros. Ros smitter.

Psykososialt barnehagemiljø

«Mobbing av barn er handlinger fra voksne og /eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være betydningsfull deltaker i felleskapet og muligheten til medvirkning»

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

§42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Aktivitetsplikten: Følge med – melde ifra – undersøke – sette inn tiltak.

§43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn.

Alle barn har rett til et oppvekst- og læringsmiljø uten mobbing. Derfor er det viktig å sørge for et å gode relasjoner og vennskap preger miljøet i barnehagen.

Vi har jobbet mye med dette som tema i barnehagen og vi har utarbeidet en egen handlingsplan mot mobbing. I barnehagen opererer de som mobber ikke så skjult ennå, fordi det krever en kompetanse de ennå ikke er modne for. Derfor er det i barnehagen den beste forebyggingen kan skje. I arbeidet mot mobbing er det nødvendig med en *aktiv og tydelig voksenrolle*. Det er nødvendig at personalet er klar over betydningen av vennskap og kompleksiteten i barns samspill med hverandre, at de setter tydelige

*Barnas trivsel er
vårt ansvar.*

og forståelige grenser og kommuniserer godt med foreldrene. Vi har nulltoleranse for mobbing og vi vet at så mange som 8-12% blir mobbet, plaget, ertet og holdt utenfor i leken.

Lek og danning

Vi skal ha stor respekt for barns lek. Lekende barn ligner forskere og skapende kunstnere.

Hva vil barn? Leke hele dagen.

Å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barns trivsel og meningskapning i barnehage.

Danning er en kontinuerlig prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati. Lek og samhandling er en forutsetning for barnets danning. Barna skal få bidra til endringer ved å bli hørt i et demokratisk felleskap. De skal få erfare mangfold og ulikheter i forskjellige kulturer.

I lekens verden blir man kjent med barn

Etter flere prosjekter med lek og vennskap i fokus vet vi hvor viktig det er med at de voksne er med i leken. Det er viktig at de skaper fantasi og mystikk, men også bidrar med noe fakta i leken. Det er viktig å utvikle et leketema sammen med barna, spesielt i en gruppe hvor det er barn som sliter med å komme inn i lek og samspill. Alle har da mulighet til å bidra med sin kunnskap. Sammenhengen mellom lekne og omsorgsfulle voksne og barns liv kan gi grunnlag for arbeid med barnehagens mandat om danning, lek, omsorg og læring.

Leken har en fremtredende betydning i barnas liv i barnehagen. Leken er et allment menneskelig fenomen der barn har høy kompetanse og engasjement.

Lekens kjennetegn er at den er en frivillig aktivitet som barna selv velger å delta i, leken er på «liksom», den ligger utenfor det vi oppfatter som «den virkelige verden». Leken er lystbetont for barnet, og den

kan samtidig gi orden og spenning. En annen viktig side ved leken er at den er indre motivert. Lysten til å leke kommer innenfra. Det er barnet selv som har kontroll over sin medvirkning i leken og tar ansvar for den. Barnet «glemmer» seg selv, går ut av virkelighetens verden og inn i lekeverden. Leken gir først og fremst glede samtidig kan den være problemløser. Gjennom lek kan barn utforske miljøet rundt seg og bearbeide det som er vanskelig. Gjennom leken fremmes også barns utvikling på alle områder. I leken utvikler barnet sin identitet og selvfølelse.

Når barn blir spurt hvorfor de leker, er svaret nesten alltid «fordi det er bare noe vi gjør.»

Rammeplanen vektlegger personalets rolle i leken. Personalet skal organisere rom, tid og lekemateriale til ulike typer lek. De skal bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketema. De skal fremme et inkluderende miljø og observere, analysere, støtte og delta i og berike leken på barnas premisser. Personalet er viktige som modeller og de skal veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillmønstre.

Margaretha Øhman sier at vi voksne skal «nærgranske leken». Ved å gjøre det – viser vi barn at vi mener leken er viktig. Da ser vi også om barn sliter med å knekke lekekodene. Vi skal gi oss hen og trykke inn lekeknappen. Da kan vi dele lekeverden sammen. De voksne skal bidra med nytt materiell inn i leken og dermed bringe leken inn i nye dimensjoner.

Det er viktig at personalet og foreldrene i stor grad har en felles forståelse for lekens betydning. Det er veldig viktig at personalet i barnehagen synliggjør leken gjennom å ta bilder og video og gjennom de daglige samtalene og nyhetsbrev. Det er viktig at foreldre ikke lenger spør om *de «bare» har lekt i dag.*

Barns medvirkning og mestring

«Jeg er meg og det er bra sammen med andre»

Barns medvirkning skal ligge til grunn for alt vi gjør i barnehagen. Barn blir glade når de får være med å lage planer. Barn har store kunnskaper som de godt kan lære seg til å dele med andre. Da må disse kunnskapene verdsettes av personalet. Det er viktig å ha fokus på SAMARBEID og FORSKJELLIGHET.

Barna skal ha innflytelse på form og innhold i barnehagen. FNs barnekonvensjon vektlegger at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. Det er ikke ensbetydende med at voksne skal overlate ansvaret til barna. Vi skal være lydhøre og følge barnas initiativ i her-og-nå situasjoner. Vi skal være bevisste på hva vi sier ja og nei til og forklare barn hvorfor det ikke kan få bestemte i ulike situasjoner. Når vi er lydhøre, fleksible og åpne for barnas innspill, gjør det hverdagen mer spennende. Både kroppslig og språklig gir barn uttrykk for hvordan de har det. Vi må ta hensyn til barns uttrykksmåter. Barns nysgjerrighet og vitebegjær kan føre til de mest interessante temaer, prosjekter, rollelek og samtaler.

Mestring

Mestring ligger ofte til grunn for både trivsel, egenverd og positiv selvfølelse, og virker inn på opplevelse av å ha kontroll i livet sitt.

Vi mener at å la barna være aktivt med i de praktiske omsorgsfunksjoner styrker de grunnleggende utviklingsområdene. Barna klatrer selv opp på stelbordet, reiser seg opp og setter seg ned i vognene. De får god tid til å kle av og på seg selv. De får erfaringer med at de selv kan klare etterhvert. Dette styrker barnas selvtillit og følelsen av egenverdi. Vi er meget bevisste på hvor og når barna kan være med å hjelpe til, hjelpe andre og klare selv i løpet av dagen. Barna elsker å hjelpe til å gjøre ordentlige «jobbeting». De store kan hjelpe de små og hverandre. Det krever at personalet gir dette arbeidet god tid og grundig tilrettelegging. Det hevdes at det er en negativ utvikling at vi gir barn mindre og mindre ansvar. Å gi barna en følelse av at de mestrer noe, og at de kan bidra med noe, er veldig viktig for barn. Jo flere positive hendelser vi klarer å skape, jo mindre konflikter blir det.

Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne forskjeller. Barnas psykiske og fysiske helse skal fremmes i barnehagen. Vi skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep. Vi skal kjenne til opplysningsplikten til barnevernet jf. Barnehageloven § 22.

Livsmestring handler også om at livet går opp og ned og vi må gjøre barna i stand til å håndtere dette livet.

Du er god nok, du klarer dette. Du holder ut. Du bærer din egen pose. Vi må hjelpe barnet til en indre styring som gir robusthet. Vi må ha mot til «å oppdra». De må lære selvkontroll og utholdenhet ved å klare et visst press uten å gi opp. Grunnmuren er trygghet, ansvar og nærvær fra voksne som gir barna rammer og normer som de klarer å leve opp til. Barn må få plikter og det må være fellesstunder rundt måltidene sier Professor Per Schultz Jørgensen.

Læring i formelle og uformelle situasjoner

De formelle situasjonene er planlagt og ledet av personalet. Uformelle er nærmere knyttet til hverdagsaktiviteter og her-og-nå situasjoner i lek, oppdragelse og annen samhandling. (Rammeplanen s. 27) Barn lærer når de leker og det de har lært, virker inn på den videre leken. Lek og læring er uatskillelige. Barn leker, øver og lærer samtidig. Barn leker ting de er interessert i og nysgjerrige på akkurat nå for å utforske det og finne ut av hvilke muligheter som ligger der. De øker slik sin kunnskap og forståelse for nettopp dette. Å leke er å lære seg å lære.

Barn leker fordi de har lyst til å leke og lærer samtidig på en lystbetont måte. Hele barnet og barnets hele verden må involveres for at det skal bli lystbetont læring. Oppdagelsesgleden er en viktig dimensjon og motivasjon for læring. (Margareta Øhman 2012).

Likestilling og likeverd

I Refsnes barnehage skal vi fremme likeverd og likestilling. Vi er alle forskjellige, vi har forskjellige interesser, forskjellig kunnskap, og alle er like mye verdt.

Personalet skal arbeide målrettet med å oppfylle Rammeplanens mål om at barnehagen skal bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Vi reflekterer over egne holdninger og skaper en barnehage hvor alle blir sett og hørt, uavhengig av hvem man er.

Omsorg

God omsorg har som mål å hjelpe barn til selv å kunne gi omsorg.

Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre. Barn som omsorgspersoner. Det å vie oppmerksomhet på omsorgsfullhet er å gi omsorg betydning og prioritet.

Forskning viser at barn som får mye berøring i oppveksten, blir roligere, mer harmoniske, mindre aggressive og mindre stresset enn de som får lite.

Barn har rett til omsorg og skal bli møtt med omsorg i Refsnes barnehage. Vi skal gi barna grunnleggende behov som godt kosthold, tørre klær, trøst og kos på fanget. Vi skal være oppmerksomme og møte hvert enkelt barn med åpent sinn. For oss er omsorg å være til stede hele dagen, sitte på gulvet sammen, lytte når barn har noe å fortelle verbalt eller kroppslig.

Vi skal hjelpe barn i konflikter og være nysgjerrige sammen i lek og læring.

Barn kan tidlig vise at de bryr seg om hverandre, løse konflikter og tar andres perspektiv. De kan ta hensyn og vise omsorg. (KD 2011a, s.34) Det er viktig for oss at vi får «øye på» slike episoder og verdssetter dem som betydningsfulle. Vi må løfte dem opp i lyset og gjøre dem synlige. (Se praksisfortellinger).

Vi skal hjelpe barn som faller utenfor eller har problemer med å komme inn i konstruktive samhandlingsmønstre.

Våre barn speiler oss som voksne, de gjør som vi gjør og derfor har vi et stort ansvar. Dagens barn blir morgendagens voksne. Vi må derfor møte våre medmennesker på en slik måte som vi selv ønsker å bli møtt. Vi må se og møte både oss selv og de vi møter på veien på en ivaretagende og kjærlig måte. Gi hverandre et smil, klapp på skulderen eller vise på en annen måte at vi bryr oss. Vi må ha tillit til at det ikke finnes vanskelige barn eller voksne, men kun barn og voksne som har det vanskelig.

Alle barn har krav på å bli møtt som den de er. Vi voksne i barnehagen skal hjelpe barn til å forstå at egne handlinger kan gå utover andre. Ikke alle handlinger er akseptable. (Rammeplanen s. 23) Oppdragelse må skje i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem.

En oppdragerrolle som fremheves både i lov og rammeplan er ansvaret for å oppdra barna til aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn.

Vi skal la barn prøve selv og la dem oppleve at de er delaktige i beslutninger om seg selv.

«Stopp regelen» er en meget viktig regel for barna.

Når noen sier nei eller stopp, så betyr det nei, og det betyr at den som hører dette, straks skal stoppe.

Dette er en viktig etisk regel som handler om grunnleggende respekt, integritet og beskyttelse mot krenkelser.

Barna skal ha mulighet til ro, hvile og avslapping i løpet av barnehagedagen. Alle avdelingene har hver sin hvilestund i løpet av dagen. De legger seg på madrasser og hører på en bok, musikk eller eventyr. Noen sovner. Mange barn spør om å få gå inn og hvile litt på sofaen i løpet av dagen.

Innhold – fagområdene

De 7 fagområdene i Rammeplanen beskriver lærings – og opplevelsesområder barna skal møte i løpet av barnehagetiden. Fagene opptrer sjeldent alene, og vil veves inn i alt vi gjør. Vi ønsker å beskrive mål og metoder for de ulike aldersgruppene, og på den måten ivareta at alle fagområdene foruten de vi har som satsningsområder, får nødvendig fokus. (Se avdelingenes egne planer.)

De 7 fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi

- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form.

Her har vi egne progresjonsplaner for alle fagområdene i tillegg til avdelingens planer.

Vi vil uansett ha størst oppmerksomhet på språk og selvregulering, da dette skaper grunnlaget for alt det andre. Det er rett og slett det viktigste vi driver med i barnehagen.

I samarbeid med Moss kommune har vi startet opp med systematisk språkarbeid i små grupper. Her er vi ekstra tett på og kan dermed ha ekstra oppmerksomhet på det barna allerede kan og hvordan vi kan bidra til å styrke dem ytterligere.

Å jobbe med selvregulering er å jobbe med mestring av egne følelser, å sette i gang og avslutte aktiviteter, å sette egne behov til side og å vente på tur.

Uten et adekvat språk er det vanskelig å regulere seg selv. Det er viktig å kunne fortelle seg selv «dette får jeg til», «hvis jeg setter i gang dette nå, kan jeg gjøre noe annet etterpå».

Barna i Refsnes barnehage får trene på selvregulering i trygge omgivelser. De får prøve og feile med gode voksne rundt seg som hjelper og støtter. I samarbeid med foresatte bygger vi trygge stillaser som etter hvert kan tas ned og til slutt står barnet på egne ben. Men vi er alltid klare for å ta imot og gi støtte når det trengs. Vi tenker på trygghets sirkelen og har alltid barnets beste som hovedtanke.

Refsnes barnehage – det betyr kvalitet

Refsnes barnehage er en barnehage med 4 avdelinger. Vi organiserer barnehagen i aldersrene grupper så langt det lar seg gjøre.

Ett- og toåringene skaper sin egen kultur gjennom sin kroppslighet og de har stor glede av å være sammen med jevnaldrende (Greve, 2007) Vi er derfor opptatt av å skjerme om denne kulturen. Det hevdes at de yngste barnas kompetanse ikke i stor nok grad kommer til uttrykk når de er sammen med eldre barn som har helt andre interesser. De blir ofte tilskuere til de store barnas lek. Det er viktig for oss å gi barna både utfordringer og trygghet.

Det er viktig for oss at barnehagen skal være et godt sted for alle og det er stor forskjell på en ettåring og en femåring. Det blir derfor ikke riktig å gi dem et likt innhold. Det er viktig å gi barna utfordringer etter hvert som de blir større. Det er lettere å planlegge pedagogiske aktiviteter som er spesielt tilpasset det språklige, motoriske og kognitive nivå som barna er på.

Avdelinger med barn i samme alder vil ha bedre muligheter for et tilpasset læringsmiljø. Dermed kan barnehagens ulike avdelinger bidra til bedre pedagogisk progresjon. De 4-5 årene barna er i barnehagen vil kunne bli mer spennende, interessante og motiverende.

Vi vil skape et lærende miljø som er et tillegg til hjemmet, som tilfører noe nytt og spennende. Barna skal få mulighet til å bli kreative og skapende og miljøet skal oppmuntre til lek og gode opplevelser sammen med andre barn. Vi vil skape et lærende miljø som oppmuntrer til selvstendighet, samarbeid og mye latter og humor.

Vi mener at de fleste barn finner seg bedre til rette i mindre grupper. Det blir lavere støynivå og mer ro. Forutsetningen for små barns medvirkning er knyttet til trygge, oversiktlige og forutsigbare miljøer. Vi kan ta oss bedre av hvert enkelt barn på denne måten.

Vårt nærmiljø

Vårt nærmiljø

Vår nærmeste nabo er både strand med sjøliv og skog med rare vekster. Det er fjellskrenter vi kan klatre i og huler vi kan gjemme oss i. I Tronviksskogen har vi faste tilholdssteder med bålplasser og vi har laget en naturlekeplass der oppe mellom trærne.

Vi kan legge turen vår til Rambergtoppen og har anledning til å bruke Fiskehytta på Albystranda en dag i uken. Vi kan velge mellom flere strender. Vi kan også velge hvilken eventyrskog vi skal gå til. I Hundremeterskogen eller Hesteskogen kan vi steke pannekaker på primus og klatre i trær. Der er det også en fin bålplass.

Fysisk miljø – tilgjengelighet – barna kan selv ta regien over rommene

Avdelingens innhold er utarbeidet av personalet, barn og foreldre i samarbeid. Rommene er innredet etter alder og barnegruppens interesser dette året. Det som har vært vellykket for gruppen det ene året, vil nødvendigvis ikke være det neste år. Det er viktig at barna er med og utformer miljøet. Materiell og utstyr er tilgjengelig for barna. Det blir da bedre mu-

lighet for barna til å prøve seg frem og bli i prosesser som oppleves meningsfulle for dem.

Det skal være mulig for barn å selv ta regien over rommene og skape innhold. Vi vet at barn trekkes mot aktiviteter som gir rom for utprøving og at slike aktiviteter virker stimulerende på motivasjon, læring og utvikling. Elisabeth Nordin Hultman, svensk barnepsykolog, hevder at vi i skole og barnehage er altfor raske til å se på barn som et problem og i for liten grad se på miljøet, materiellet eller organisering som årsak til problemet. Hun mener at barn må få valg mellom ulike aktiviteter for å finne noe som passer for dem.

Barn som finner aktiviteter de synes er interessante vil få færre korrigeringer og flere positive tilbakemeldinger.

ARBEIDSMÅTENE I REFSNES BARNEHAGE

Pedagogisk dokumentasjon

« – Om man lykkes, gir pedagogisk dokumentasjon stor arbeidsglede. Det gir gleden av å oppdage barnet på en ny måte. Man blir mer nysgjerrig og vil lære mer.»

Det er en synliggjøring av det kompetente barn.

Som et ledd i denne filosofien brukes dokumentasjon som et verktøy for å:

- Bevisstgjøre personalets syn på barn
- Å se barnets initiativ, tanker og innspill, og ta disse på alvor
- Å evaluere egen pedagogiske praksis
- Vise foreldrene barnets prosesser og produkt gjennom ulike dokumentasjonsteknikker
- Gjennom dokumentasjon får vi et redskap til å synliggjøre det vi står midt oppe i

Gjennom observasjon, bilder, intervju, foto og spørsmål, oppnår vi innsikt. Vi vet mer om barnas tanker og hvordan de lærer og hva de faktisk har kunnskap om. Dette danner utgangspunkt for måter å tilrettelegge på slik at vi hele tiden blir bedre.

«Gjennom pedagogisk dokumentasjon har vi mulighet til å se barnet på nytt – om og om igjen- og vi gjør oss synlige for oss selv» (Taguchi)

Bærekraftig utvikling

Ifølge rammeplanen skal barna lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen skal fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

Vi skal bidra til et godt nærmiljø og være et forbilde for barn og foreldre når det gjelder bærekraft.

Barna skal lære å ta vare på skogen og hvorfor dette er viktig for oss.

Dette skal være basert på forskning og ikke på synsing.

Vi har gjenbruksstasjon og skal redusere bruk av plast og ikke-gjenvinnbare produkter.

Vi oppfordrer foreldrene til å arrangere byttekvelder og stiller barnehagen til rådighet for dette.

Sansehagen: Et sted for alle fagområder. Her får vi nærhet til vekster og lærer om hvordan naturen fungerer på en fin måte. Samtidig er sansehagen et sted for hvile og et sted for teater og musikk. Det er et sted for språktrening og for å få forståelse for hvordan ting henger sammen.

Vi er stolte av sansehagen vår!

Mat og måltider

Måltidene kan ha en pedagogisk funksjon som en viktig læringsarena for blant annet språkutvikling. Prosjektene her er barnas deltagelse i forberedelser og matlaging. Vi utarbeider sammen hvordan vi vil at måltidene våre skal være. Vi vil at maten skal se delikat og estetisk ut. Det skal gjerne være duk og blomster. Vi vil ha småbord med barn og voksne som spiser sammen. Vi vil ha frukt og grønnsaker til alle måltider og de største skal ha felles buffet hver dag hvor de går og henter maten sin selv. Vi skal kaste mindre mat og bruke rester. Avdelingene lager varm mat eller buffet med salater og annen mat flere ganger i uken. De lager også mat på bålet ute eller i

grillhytta og smører nistepakken sin selv før turer. Flere avdelinger baker en dag i uken.

Progresjon

Vi organiserer avdelingene så godt det lar seg gjøre etter alder. Det gjør at barna opplever stor progresjon når de flytter over til en ny avdeling. De får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Det blir tatt stort hensyn til barnas interesser, kunnskaper og ferdigheter og det utvikles prosjekter ut ifra dette. Barna har stor innflytelse på det fysiske miljøet og lekemateriell. De kommer med ønsker og personalet gjør observasjoner av gruppen slik at det fysiske miljøet utvikles over tid. De største barna har for eksempel tilgang til materiell/leker som er spesielt tilpasset dem. Kontormateriell og formingsmateriell, leker spill og bøker. De minste kan se ulikt materiell på hyllene og peke på hva de vil ha, foruten leker som er tilpasset dem og står fremme.

SATSNINGSOMRÅDENE VÅRE

Utelek i barnehagen

«Jeg liker best å være ute for da kan vi leke mye mer enn inne» – Barn 5 år

Variert fysisk aktivitet inne og ute er av stor betydning for utvikling av motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse. Aktiv bruk av natur og nærmiljø gir mange muligheter. Den norske barnehagen har en sterk tradisjon for å tilbringe tid ute hver dag. Dette er veldig viktig for små kroppar som innehar mye energi, følelser og interesse de må få utløp for. Det å løpe rundt, og føle seg fri, er verdifullt for barn. Rammeplanen for barnehager presiserer også viktigheten av at barn får allsidige opplevelser med utemiljøet i barnehagen.

Barns kontakt med andre barn starter ofte med kroppslige signaler og aktiviteter. Dette har betydning for utvikling av sosial kompetanse. Variert fysisk aktivitet både inne og ute er av stor betydning for utvikling av motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse. Aktiv bruk av natur og nærmiljø gir oss mange muligheter.

Vår beliggenhet gjør at det er lett å komme ut i skog og til sjøen. Terrenget er variert og kupert og gir store muligheter for kroppslig utfordringer for barna. De kan klatre og balansere, løpe og hoppe, leke med vann og naturmateriale og utforske naturens mysterier til alle årets tider. Samtidig gjør plassene det mulig å tenne opp bål, lage mat, søke ly og slappe av. Barna setter stor pris på å komme ut i naturen. I tillegg til masse frisk luft kan de virkelig boltre seg og utvikle samarbeid og vennskap på en annen måte enn inne barnehagen.

Språk og matteferdigheter stimuleres, konsentrasjon og hukommelse styrkes, humør og selvfølelse bedres og risiko for helseplager senere i livet reduseres. (Helsedirektoratet)

Regelmessig fysisk aktivitet synes å fremme barn og unges selvaktelse og de som er involvert i fysisk aktivitet synes å være mindre plaget av psykiske helseproblemer. Bortimot halvparten av dagens barn og unge beveger seg for lite.

Vi drar på turer hvor hovedpoenget er å komme seg ut og oppleve matglede. Vi lager mat som er næringsrik nok til at barna orker å være ute lenge. Her kan vi ha med barna helt fra planlegging av måltidene, innkjøp og tilberedning.

Tur og matglede henger sammen!

Vi vil at barna skal:

- Bli glad i å være ute i all slags vær
- Ha sansene åpne og bli nysgjerrig for naturens små og store fenomener
- Få kunnskap om dyr og dyreliv
- Få kunnskap om friluftsliv, bærekraftig utvikling, teknologi, miljøvern og samspill i naturen

Vektlegge leken ute: Vi mener at det er gjennom lek barna oppdager hva naturen er. Barnas innebygde fantasi og forskertrang driver dem mot nye eventyr og ny kunnskap. Det er bevist at lek i naturen skaper mindre konflikter. Lek i naturen skaper trygghet og samhold.

Kunst, kultur og kreativitet

Barnehagen skal gi barna mulighet til å oppleve kunst og kultur og til selv å kunne uttrykke seg estetik. Å være sammen om kulturelle opplevelser, eller skape noe felles, bidrar til samhørighet. Barn skaper sin egen kultur ut ifra egne opplevelser.

- Barna skal daglig ha adgang til bøker, bilder, musikk, utkleddingsutstyr og rikelig med variert materiale og verktøy for skapende virksomhet
- Vi skal motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama/yoga og annen skapende virksomhet, og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer

Språkutvikling

Vi jobber med språk i alle situasjoner gjennom dagen. Samtidig har vi også et systematisk språkarbeid i små grupper. Vi har mye kunnskap og lærer samtidig noe nytt hele tiden. Refsnes barnehage skal være en barnehage andre kan lære av når det kom-

mer til språkarbeid. Vi skal veilede foreldre og vi tar gjerne imot besøk fra andre barnehager.

Dans

I de siste åtte årene har vi vært så heldige å ha dansepedagog Anniken Jabang hos oss en time i uken. Da danser Elefantene (den eldste gruppen) og det pleier å ende i en opptreden på sommeravslutningen. Vi mener det er avgjørende for god lek at barn får opplevelser og erfaringer som igjen kan utvikle lekeferdighet og innhold i leken. Det er viktig for oss at barna ikke bare lærer nye danseferdigheter, men at de har det gøy sammen.

Sang og musikk

Å trene på rytme gjennom sang og musikk er viktig for barns språkutvikling. Samtidig er det gøy! Musikk er språk på tvers av barrierer og får stor oppmerksomhet i Refsnes barnehage.

Musikk er en brobygger på tvers av språk og kultur. Samtidig er musikk noe av det viktigste for bevaring av språk og kultur. Man husker godt sanger og regler man lærte i barndommen. Derfor er det viktig at vi i barnehagen legger til rette for at barna skal få oppleve dette.

Å lære utenat er viktig for hjernens utvikling og dette gjøres best gjennom musikk og rytmer.

Yoga

Vi er så heldige at Cathrine Lødøen jobber hos oss som pedagogisk medarbeider. Hun er vår yoga guide og har yoga med Elefanter en time i uken.

Målet med yoga i Refsnes barnehage er å utvide toleransevinduet til barna. Det handler om å bli mere robuste til å håndtere det livet har å by på. Vi lærer om hvordan stress og emosjoner påvirker pusten og kroppen. Sammen utforsker vi metoder som kan brukes til å roe ned nervesystemet. Vi beveger oss og har det gøy samtidig som vi lærer om kroppen og våre følelser. Vi lærer å hvile og hvorfor det er viktig å gjøre det. Vi lærer å trøste oss selv og å roe oss selv, altså å regulere seg selv. Vi kultiverer en følelse av å være glad for at man er akkurat den man er og av takknemlighet for det fine livet.

Eventyr og barnas fortellinger

Hvem tramper på min broooo???

Vi bruker mye eventyr og fortellinger sammen med barna.

Vi skriver ned barnas fortellinger og leser høyt. Lager bøker.

Digital barnehage

Vi har ansatte som har digital kompetanse og vurderer bruken både kritisk og velger bort teknologien der det ikke har noen hensikt å bruke den. Forskere anbefaler at de voksne i barnehagen tar del i barnas aktiviteter med teknologi. Det skal ikke være en del av det frie lekematerialet. Dagens barnehagebarn er født inn i en teknologisk verden og det må vi også ta hensyn til i barnehagen.

Vurdering

Vurdering er en viktig prosess i arbeidet vårt slik at vi hele tiden kan gi et best mulig barnehagetilbud tilpasset enkeltbarnet. Å vurdere er å beskrive, analysere og fortolke en innsats og hvilken virkning den har. Ved å vurdere sikrer vi at vi utvikler barnehagen og at det skjer på en bevisst måte.

I Refsnes barnehage vurderer vi etter alle prosjekter på et eget skjema. Skjema heter gjort – lært – lurt. Vi vurderer arbeidet vårt på hvert personalmøte gjennom hva vi har satt fokus på. Det kan være

voksenrollen i uteleken eller foreldresamarbeid. Avdelingene vurderer sin plan på avdelingsmøtene. Vi vurderer satsningsområdene og endringer ellers to ganger i året. Da går vi gjennom punktene som står i årsplanen og ser på kriterier for måloppnåelse. Vi mener det ikke går an å lage felles kriterier for alle barn, da barna er forskjellige og gir uttrykk for ting på «hundre forskjellige språk». Vi gjør observasjoner hvor det trengs. Praksisfortellingene på hvert personalmøte er også en form for vurderingsarbeid. Refleksjoner rundt praksisfortellinger er en måte å reflektere over hverdag og liv i barnehagen. Avdelingene legger også frem prosjekter for de andre avdelingene. Personalet gjør også nytte av hverandres erfaringer når de bytter avdelinger.

Når et prosjektarbeid er i gang, skal det lages en plan. Der skal det planlegges evaluering underveis og en sluttvurdering. Refsnes barnehage har utviklet en egen prosjektplan for dette.

*«Vi er alle medskapere av våre egne og hverandres grenseløse potensialer. Vi vet ikke hvor langt vi kan nå, og derfor kan vi ikke evaluere i forhold til forhåndsdefinerte mål.»
(Taguchi)*

Det er viktig å understreke at de målene som er knyttet til fagområdene i Rammeplanen er prosessmål. Læringsprosessene er viktige i barnehagen.

Overgang barnehage – skole

Vår nærmeste nabo er også Refsnes skole. Vi tar gjerne en tur i skolegården med de som skal begynne på skolen, slik at de blir kjent. I den nye rammeplanen står det at barnehagen skal, i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til skole. Moss kommune har utarbeidet en plan og et årshjul som vi følger. Det er et omfattende opplegg med besøk både på skolen og på turer sammen med første trinn. Lærer og pedagogisk leder hospiterer hos hverandre. Det er laget et årshjul for systematisk språkstimulering som vi følger. Barna skriver også brev til skolene hvor de forteller litt om seg selv, hva de gleder, uroer seg for, eller hvilke spørsmål de har. Alle Elefantene besøker skolene de skal starte på.

Overganger innad i barnehagen

Personalet sørger for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. Vi har ordninger med besøk flere måneder i forveien og vi har en høytidelig stund med å bytte plass, henge opp sekker og legge på plass i hyllene.

Tradisjoner

Faste arrangementer bidrar til forventning, spenning og hygge. I desember har vi lysfrokost for hele familien, Lucia, samt nissefest i skogen med besøk av skognissen.

Februar er karnevaltid og ski/ake dag. Rett før påske serverer vi deilig påskefrokost til hele familien. I mai er det vårfest med markering av nasjonaldagen. På høsten markerer vi FN-dagen.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Personalet skal i samarbeid med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven §1. Betegnelsene «hjemmet» og «foreldrene» omfatter også andre foresatte. Med samarbeid menes gjensidig respekt og anerkjennelse for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barnet. Både foreldre og personale må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte. Den viktigste delen av foreldresamarbeidet er den daglige kontakten, når barnet kommer og går fra barnehagen. MyKid er en kommunikasjonsportal mellom barnehagen og foreldrene.

Barnehagen har en egen plan for foreldresamarbeidet.

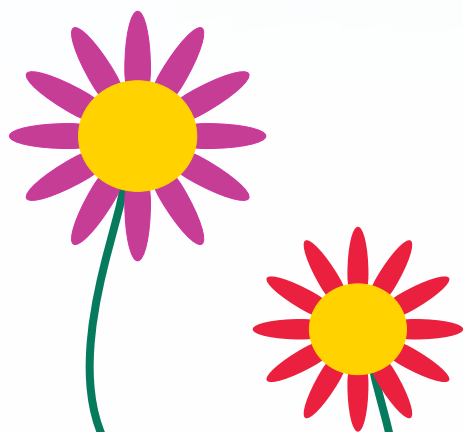
Foreldre er også med i hver sin Dugnadsgruppe og vi oppretter gjerne egne grupper når vi skal gjennomføre andre arrangementer.

Foreldrene skal ha innflytelse på barnehagens innhold, og det er gjennom de tillitsvalgte i SU og foreldrerådet at foreldrene har sin påvirkningsmulighet.

Foreldrene – samarbeidspartnere og eiere.

Refsnes barnehage SA er en foreldreid andelsbarnehage.

Foreldre er direkte med i driften gjennom styret, SU og dugnad. De er velkommen til å være med på ulike turer, arrangementer og aktiviteter.

BARNEHAGENS STYRE:

Styreleder Veronica Sande

Styremedlem Espen Opperud

Styremedlem Ole Harald Moe

Styremedlem Andreas Herje

Varamedlem til styret Thomas K Fjeld

Personalets representant Line Hellerud Hansen

Daglig leder møter i styret med talerett.

BARNEHAGENS SAMARBEIDSUTVALG:

FORELDRE:

Medlem Veronica Sande

Medlem Emilie Austad Kjær

Medlem Annicken Steinsvik Herje

Medlem Ida Marie Moe

ANSATTE:

Medlem Frederik Bjørnstad

Medlem Monica Wåtland

Medlem Heidi L. Jensvang

Medlem Rikke Paulsen

*Planen vurderes og evalueres på plandager og personalmøter.
Mange av de fine bildene er tatt av Cathrine Lødøen*

Litteratur

Her er noe av litteraturen det henvises til i årsplanen. Disse bøkene kan lånes fra kontoret. Der finner du også en rekke andre bøker som kan være til hjelp og nytte som forelder.

- Lov om barnehager
- Lov om barnevern § 6-4
- Rammeplan for barnehagen
- Gerd Abrahamsen: «Tilknytningsbaserte barnehager»
- Hedvig Montgomery: «Barnehageårene 2-6 år»
- Anne Greve: «Vennskap mellom barn i barnehagen»
- May Britt Drugli og Ratib Lekhal: «Barns psykiske helse»
- Per Scultz Jørgensen: «Styrk barnas karakter»
- Margareta Öhman: «Vern om barns psykiske helse og velvære»
- Elisabeth Nordin – Hultman: «Pedagogiske miljøer og barns subjektsskaping»
- Ingrid Lund og Anne Helgeland: «Mobbing i barnehage og skole»
- Ella Cosmovici Idsøe og Pål Roland: «Mobbeatferd i barnehagen»

VÅR VISJON:

*Det er stort å være liten i Refsnes barnehage
Det er stort å være stor i Refsnes barnehage*